

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5
 Tilleggsspørsmålnr.
 Emne: Vannbering
 Oppskr. av: Jon O. Lundek
 (adresse): Sundet - Roros

Fylke: Sør Trondelag
 Herad: Roros Landdømr
 Bygdelaq: Rorosgård Krets
 Gard: Sundet
 G.nr. 37 Br.nr. 3.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Her er til vannbering der hvor vei-
 ene ikke var for lang benyttet det vi
 kaller "Vasstre" som er det almindelig
 brukke navn. Dette var av denne typen
 som hvelter på skrå over den ene skul-
 der, - slik at en holder den ene
 balle i en hånd lidt foran kroppen og
 den andre i den andre hånd lidt bak-
 enfor kroppen.

På denne måte var det lettest å
 swinge vasstreet skiftevis over begge
 skuldrene når vannveien var tung og
 lang. Det bruktes kun jernbroker i
 vasstreet.

2. Trebåller har delvis været brukk helt
 til de siste tider, men er nok nu
 helt borte ialfall til vannbering da de
 ved stadig bruk ble svært tung. Det er
 jo også urentnemlig å få gjort
 trebåller.

Jeg kan ikke ^{vite} at det her over brukke-
 ne er benyttet sådanne kar med
 baretaug. Derimot var det benyttet
 almindelige kjeller til å dra vann

For å iunnga skoupling bruktos ofte
lakk over vasskarret. I mangel av
lakk brukte man også å måke ren
snø ovenpå vatnet. Når den ble
bløt satte den seg saummen å virket
som et lakk og hindret skoupling.

3. Jeg finner ikkje til dette med vass-
karret på ski. Som regel har jo alle
vatn i nærheten av gården både ved
større og mindre bruk, men det kan
jo finnes forskjellige steder hvor det
er vanskelig å finne vass-årer som
er holdbar hele året, og her er man jo
betvilt på vasskjøring og dragging
når det lides ut på nyåret.

Det laver man da istand doming
både for kjøring og dragging. Disse
stod da slik hele vinteren så man
indgikk ekstra arbeide hver gang
man skulle frakte vatn og dette
måtte jo gjøres hver dag.

4. På mindre bruk var det som regel
kona og barna som sørget for vassfor-
syningen, da mennene som regel
var gruvearbeider, og var borte hele uka.

På større bruk der de hadde heat-bruk-
tes denne til vasskjøring og som regel
var det mannfolk som utførte dette

5. Ja disse metoder brukes tildels
ennå, men går etter hvert av bruk,
idet de fleste nu legger an på å få
springvann innlagt i hus og fjøs,
men det vil på enkelte steder falle
dyrt da det kreves lange vassledninger

for å komme fram til helt årsik-
kelt vatn

6. Besvart i punkt 3

7 I de siste årene er det svært
mange som har lagt inn vann-
spring i fjøs og kjøkken, men det
er også på mange bruk ^{som} mangler
vannspring ennå.

På flere steder der hvor det tår er
langt til et årsklett "vassvøte"
har flere bruk slått seg sammen
om en hovedledning og så fordelt
dette når de kom til det mest sene-
brake punkt i nærheten av brukene.

Det har vært vanskelig med jernrør
i de senere årene.

For å bote på denne mangelen er
det mange som har fått seg bore-
trærør og dette betinges en stor bespa-
i arbeidsutgiftene da trærørene ikke
behøves å legges så dybt som jernrør.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING